

Handhavingsbeleid Kinderopvang en Peuterspeelzaalwerk

Tekstplaatsing

Februari 2013

Samenvatting

Sinds de invoering van de Wet kinderopvang (2005) zijn alle gemeenten verplicht een handhavingsbeleid kinderopvang vast te stellen.

Verschuillende wetswijzigingen maken het noodzakelijk dat het vastgestelde handhavingsbeleid regelmatig wordt geactualiseerd.

De toezichthouder op de kinderopvang is de GGD (in onze regio RDOG HM). Gemeenten in de regio Holland Rijnland en de RDOG hebben het initiatief ontwikkeld om een gezamenlijk handhavingsbeleid op te stellen, gebaseerd op de richtlijnen van de VNG.

Het voorliggende handhavingsbeleid is aangepast op de laatste wetswijzigingen, het peuterspeelzaalwerk is er in opgenomen, als ook het toezicht op de uitvoering van de VVE. Wederom wordt er nadruk gelegd op de inzet van overleg en overreding (door de RDOG), zodat de noodzaak tot daadwerkelijke handhaving beperkt wordt.

1. Aanleiding

Goede en verantwoorde kinderopvang en peuterspeelzaalwerk zijn belangrijke aandachtspunten in de huidige samenleving. Kinderopvang gaat immers over de verantwoordelijkheid voor de zorg voor de meest kwetsbare groep van onze samenleving, jonge kinderen. In de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk wordt een veilige basis gelegd voor de toekomst van de kinderen. Zij worden gestimuleerd in hun ontwikkeling. Ouders krijgen via de kinderopvang bovendien de mogelijkheid om volwaardig deel te nemen aan het arbeidsproces, omdat ze erop kunnen vertrouwen dat ze hun kind in een veilige, stimulerende en vertrouwde omgeving achterlaten.

Houders van voorzieningen voor kinderopvang en peuterspeelzalen zijn zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van hun voorziening. De gemeente is verantwoordelijk voor toezicht op en handhaving van de kwaliteit. De GGD voert het toezicht uit en rapporteert aan de gemeente over de kwaliteit. De gemeente handhaaft indien noodzakelijk. De manier waarop de gemeente dit doet is vastgelegd in haar lokale handhavingsbeleid kinderopvang.

Het vaststellen van een lokaal (actueel) toezicht- en handhavingsbeleid kinderopvang zorgt voor een eenduidige uitvoering binnen een gemeente. Hierin wordt vastgelegd wat de gemeentelijke taken zijn, op welke manier en in samenwerking met wie de gemeente deze taken uitvoert en wat eventuele consequenties kunnen zijn. Het is in het belang van houders van kindercentra en peuterspeelzalen, inspecteurs van de GGD, ouders en de gemeente zelf om dit helder in beeld te hebben.

Vanwege de constant veranderende landelijke regelgeving is ook het lokale handhavingsbeleid aan verandering onderhevig. De recente wijzigingen vragen ook in 2013 weer om een nieuw handhavingsbeleid, met daarin, ten opzichte van het in maart 2011 vastgestelde handhavingsbeleid, een aanvulling voor wat betreft toezicht en handhaving van het peuterspeelzaalwerk en gastouderopvang.

Zie bijlage 1 voor een verklarende woordenlijst kinderopvang.

1.1 Landelijke ontwikkelingen

Kinderopvang staat continue in de schijnwerpers. Houders zijn primair verantwoordelijk voor goede kwaliteit van de kinderopvang. De manier waarop deze goede kwaliteit binnen de kinderopvang wordt vormgegeven, is nog altijd in ontwikkeling. Dit heeft ook in 2012 weer geresulteerd in gewijzigde landelijke regelgeving. Daarnaast zijn er verschillende andere ontwikkelingen die een relatie hebben met de kinderopvang.

Sociaal-economische ontwikkelingen

Het zijn zware tijden voor de kinderopvang. Landelijke bezuinigingen op de kinderopvangtoeslag en stijgende kosten van de kinderopvang zelf, evenals het feit dat de werkloosheid in Nederland historisch hoog is, zorgen ervoor dat veel ouders hun kinderen niet naar de kinderopvang brengen. Dit levert een zorg op met betrekking tot de kwaliteit. Houders hebben meer moeite om hun voorzieningen rendabel te exploiteren. Een mogelijk risico is dat er bezuinigd wordt op de kwaliteit. De toezichthouder zal hierop extra alert moeten zijn.

Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen

Daarnaast heeft op 21 december 2011 de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State in een uitspraak over een geschil tussen gemeente en kindercentrum gesteld, dat er geen gemeentelijke handhaving plaats kan vinden op ministeriële beleidsregels (LJN-nummer BU 8881). Beleidsregels zijn immers geen wettelijk voorschrift. Medio 2012 heeft het Rijk naar aanleiding hiervan de kwaliteitseisen uit de Wet kinderopvang verder uitgewerkt in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB), te weten het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen en een bijbehorende ministeriële regeling. Deze zijn in plaats gekomen van de beleidsregels. Deze ontwikkelingen vragen om een bijstelling van het lokale handhavingsbeleid.

Toezicht

Ook de manier waarop het toezicht uitgevoerd wordt, is volop in ontwikkeling. Er worden grote verschillen geconstateerd in kwaliteit tussen verschillende voorzieningen. Landelijk is er de wens om minder tijd te besteden aan houders die aantoonbaar een goede kwaliteit bieden en te investeren in houders die behoefte hebben aan bijsturing. In 2012 is naar aanleiding hiervan een nieuwe manier van toezicht houden ingevoerd, het "risico-gestuurd toezicht".

Peuterspeelzalen

Op 1 augustus 2010 zijn de kwaliteitseisen voor het peuterspeelzaalwerk wettelijk vastgelegd.

Op 1 januari 2012 zijn ook de wetsartikelen in werking getreden die de registratiebepalingen voor het peuterspeelzaalwerk regelen.

Gemeenschappelijke Inspectie Ruimte

Vanaf 2011 is landelijk de Gemeenschappelijke Inspectieruimte Kinderopvang (GIR) uitgerold. Bijna alle gemeenten in Nederland zijn hierop aangesloten. Deze GIR wordt zowel door GGD-en als door gemeenten gebruikt. Voordelen zijn dat:

- de afstemming tussen GGD en gemeente beter wordt vanwege de koppelingen die in het systeem gerealiseerd zijn;
- het systeem adviseert in de te nemen stappen in een handhavingproces;
- het systeem de genomen stappen vastlegt, waardoor continuïteit binnen de ambtelijke organisatie gewaarborgd is;
- het systeem desgewenst managementinformatie kan aanleveren (via de Dienst Uitvoering Onderwijs), waarmee in principe voorzien kan worden in de jaarlijkse uitvraag van de Inspectie van het Onderwijs.

Inhoudelijke ontwikkelingen

Naast de kwaliteit van kinderopvang en peuterspeelzalen spelen er verschillende andere ontwikkelingen op het gebied van de voorschoolse voorzieningen. Zo is er vanuit het Rijk ingezet op de zogenaemde "pilot Startgroep", waarbij kinderen vanaf 3 jaar in het pedagogisch klimaat van de school opgevangen worden om zo eventuele onderwijsachterstanden te verkleinen. Harmonisatie tussen peuterspeelzaalwerk en kinderdagopvang wordt landelijk gestimuleerd, met als gevolg de opkomst van de peuteropvang. Ook zijn de integrale kindcentra in opkomst, waarbij kinderopvang, peuterspeelzaalwerk en onderwijs onder één dak zitten, bij voorkeur onder verantwoordelijkheid van het onderwijs.

Deze ontwikkelingen hebben geen effect op de kwaliteit. De kwaliteitseisen uit de Wet kinderopvang blijven onveranderd hoog daar waar het om jonge kinderen gaat. Het is echter wel van belang om goed geïnformeerd te blijven over deze ontwikkelingen, om mogelijke consequenties hiervan op toezicht en handhaving te kunnen inschatten.

1.2 Regionale context

De uitvoering van toezicht en handhaving op de kwaliteit van de kinderopvang is lokaal belegd. Gemeenten zetten echter allemaal een regionale partner, GGD Hollands Midden, in als toezichthouder. Daarnaast hebben houders van kindercentra en peuterspeelzalen niet zelden regionale vestigingen (soms zelfs landelijk). Ook ouders kunnen opvang vinden in een buurgemeente waar zij werken of wanneer zij in de buurt van de stadsgrenzen wonen.

Het is voor GGD Hollands Midden, houders van peuterspeelzalen/kindercentra én ouders eenduidiger wanneer er in de regio dezelfde uitgangspunten worden gehanteerd. Vandaar dat de opzet van dit handhavingsbeleid in de regio is afgestemd met gemeenteambtenaren, GGD en een vertegenwoordiger van de VNG. Samen met de VNG zal de komende periode gekeken worden of er mogelijkheden zijn voor regionale samenwerking op het gebied van handhaving.

1.3 Lokaal kader

De gemeente Katwijk zet in op een goede kwaliteit van de kinderopvang. Toezicht en handhaving op de kwaliteit van de kinderopvang zijn op orde.

De gemeente heeft sinds 2005 een lokaal handhavingsbeleid kinderopvang. Landelijke ontwikkelingen geven zeer regelmatig aanleiding tot aanpassing hiervan. De voorliggende versie (2013) is alweer de vierde versie.

2. Gemeentelijke verantwoordelijkheid: kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen

2.1 Kader

De gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden zijn landelijk vastgelegd in een Wet en daarop aanvullende regelgeving.

De belangrijkste landelijke kaders zijn:

- Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzaalwerk;
- AMvB "Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen";
- Ministeriële regeling "Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen 2012";
- Ministeriële regeling "Besluit Registers kinderopvang en peuterspeelzaalwerk"

Daarnaast kan een gemeente lokaal aanvullende regels stellen. In Katwijk is dat niet gebeurd.

Tot slot dient iedere houder die in Katwijk een kinderdagverblijf, BSO, gastouderbureau of peuterspeelzaal wil oprichten te voldoen aan lokale regelgeving. Hierbij dient gedacht te worden aan het bestemmingsplan op de vestigingslocatie en een gebruiksvergunning brandveilig gebruik (omgevingsvergunning activiteit gebruik). Indien dit niet op orde is, kan een houder niet overgaan tot exploitatie, ook wanneer de kwaliteitseisen op basis van de Wet kinderopvang wel in orde zijn.

2.2 Gemeentelijke taken

De gemeentelijke verantwoordelijkheid is onderverdeeld in vier taken:

Melding en registratie

De gemeente besluit na aanmelding door een houder en op advies van de toezichthouder of een voorziening geregistreerd wordt. De gemeente draagt ook zorg voor actuele registratie van kinderdagverblijven, centra voor buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, voorzieningen voor gastouderopvang (gastouders) en peuterspeelzalen.

Hiervoor werkt de gemeente met het Landelijke Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen (LRKP).

Het register is openbaar toegankelijk via www.landelijkregisterkinderopvang.nl.

Alleen wanneer een kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, gastouderbureau en/of gastouder opgenomen staat in dit LRKP, heeft een ouder mogelijk recht op kinderopvangtoeslag voor een kind dat deze voorziening bezoekt.

Toezicht op naleving van de kwaliteit

Op basis van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen en de aanvullende regelgeving houdt de gemeente toezicht op de kinderopvang en peuterspeelzalen. Hiertoe heeft de gemeente de directeur van de RDOG Hollands Midden aangewezen als toezichthouder.

De toezichthouder beoordeelt de kinderopvang en peuterspeelzalen aan de hand van landelijk opgestelde toetsingskaders. Zij rapporteert via een model inspectierapport haar bevindingen aan de gemeente.

Gemeentelijk ingrijpen, handhaven en sanctioneren

Indien uit het rapport van de toezichthouder blijkt dat een voorziening niet aan de kwaliteitseisen voldoet, zal de gemeente in principe handhavend optreden.

In deze beleidsregels is uitgewerkt hoe de gemeente haar handhavende taken op het gebied van kinderopvang en peuterspeelzaalwerk uitvoert.

Jaarlijkse verantwoording van de werkzaamheden aan de minister

Jaarlijks stelt het College van burgemeester en wethouders een verslag vast van de toezichts- en handhavingsacties die de gemeente in het kader van de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen heeft verricht. Dit verslag zendt het College naar de gemeenteraad en de minister.

3. Toezicht kinderopvang en peuterspeelzalen

3.1 Toezichthouder

Het College van burgemeester en wethouders ziet er op toe dat de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen en de vigerende lokale regelgeving worden nageleefd. De gemeente geeft hiertoe de GGD Hollands Midden opdracht om de kwaliteit van kindercentra, gastouderbureaus, gastouders en peuterspeelzalen jaarlijks te controleren.

Hiervoor heeft het College van burgemeester en wethouders de directeur van de RDOG aangewezen als toezichthouder. Hij kan deze taak verder in zijn organisatie mandateren.

Het College van burgemeester en wethouders heeft de directeur van de RDOG Hollands Midden aangewezen als toezichthouder kinderopvang en peuterspeelzaalwerk. Hij kan deze taak verder in de organisatie mandateren.

Jaarlijks worden er door de gemeente en de GGD Hollands Midden afspraken gemaakt over toezicht, het zogeheten inspectiearrangement (eventueel in contractvorm). Hierin zijn onder andere opgenomen:

- een overzicht van de te inspecteren kindercentra;
- de planning van de jaarlijkse inspecties;
- het aantal uren per inspectie, afhankelijk van het soort opvang;
- het inspectietarief;
- de wijze waarop de inspecties worden uitgevoerd;
- de wijze waarop de inspecties aan de gemeente gerapporteerd worden.

De GGD en de gemeente bespreken dit inspectiearrangement minimaal eens per kwartaal individueel. Daarnaast is er minimaal 2 x per jaar een regio-overleg, waarbij alle gemeenten en de verantwoordelijke GGD aanwezig zijn.

3.2 Toezicht kwaliteit

De toezichthouder onderzoekt of een bestaand kindercentrum, gastouderbureau, gastouder of peuterspeelzaal aan de kwaliteitseisen voldoet. Hiervoor inspecteert hij volgens de wettelijke kaders de in de regio gevestigde voorzieningen voor kinderopvang en peuterspeelzalen.

Er zijn verschillende soorten onderzoek:

- de reguliere (jaarlijkse) inspecties;
- de aanvraag-opname-LRKP-inspecties (bij nieuwe voorzieningen voor kinderopvang of peuterspeelzaalwerk en bij bestaande locaties die verhuizen);
- de drie maanden inspecties (inspectie drie maanden na het in exploitatie nemen van een nieuwe voorziening
- de nadere onderzoeken (naar aanleiding van reeds geconstateerde tekortkomingen);
- de incidentele inspecties (naar aanleiding van signalen of incidenten).

De inspectievoorwaarden waarop de toezichthouder toetst zijn voor dagopvang, buitenschoolse opvang, peuterspeelzalen, gastouderbureaus en gastouders afzonderlijk bepaald.

De toezichthouder onderzoekt op basis van wettelijke kaders of kinderopvang of peuterspeelzaalwerk aan de gestelde kwaliteitseisen voldoet.

Elke inspectie levert een inspectierapport op (naar een landelijk model). De inspectierapporten zijn openbaar. De meest recente rapporten zijn te raadplegen via het Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen, www.landelijkregisterkinderopvang.nl. Daarnaast zijn ze op te vragen bij de voorzieningen voor kinderopvang of peuterspeelzalen zelf en bij de gemeente.

Via een conceptrapport heeft de toezichthouder zijn bevindingen met de kinderopvanghouder gecommuniceerd. De kinderopvanghouder heeft de gelegenheid gehad om een zienswijze te geven, die in het rapport wordt opgenomen. Het is mogelijk dat de toezichthouder op basis van deze zienswijze de naleving van de inspectievoorwaarden anders beoordeelt.

In het definitieve inspectierapport adviseert de toezichthouder aan de gemeente om al dan niet te handhaven.

De toezichthouder adviseert de gemeente om al dan niet handhavend optreden.

3.3 Vernieuwd risico gestuurd toezicht

Vanaf 2009 wordt risico gestuurd toezicht ingezet onder het motto 'meer toezicht waar nodig, minder waar mogelijk' (bij wijze van pilot gebeurde dat in onze regio al vanaf 2008). Doel hiervan is ervoor te zorgen dat de aandacht van het toezicht vooral uitgaat naar locaties die minder goed presteren op het gebied van kwaliteit. Daarnaast wordt de toezichtlast minder voor houders die goed presteren. Het risico gestuurd toezicht is in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid doorontwikkeld. De GGD werkt vanaf begin 2012 met landelijk ontwikkelde risicoprofielen. Voor iedere locatie wordt een risicoprofiel opgesteld. Aan de hand van de uitkomst van het risicoprofiel wordt nagegaan of er een verhoogde kans bestaat op het niet naleven van de kwaliteitseisen. De uitkomsten worden benut voor het bepalen van de vorm en mate van een volgend inspectie onderzoek. Dit leidt tot een inspectie op maat voor iedere locatie.

3.4 Inzet overleg en overreding

Vanaf januari 2011 maakt de toezichthouder actief gebruik van overleg en overreding. Het doel van overleg en overreding is om op een informele manier te proberen in een vroeg stadium een overtreding op te lossen. De toezichthouder bepaalt per overtreding (eventueel in overleg met de gemeente) of de inzet van overleg en overreding een oplossing kan bieden. Bij deze overweging wordt de inspectiehistorie meegenomen. Overleg en overreding wordt in principe alleen ingezet wanneer de basis op orde is en er slechts een paar kleine, eenvoudig oplosbare overtredingen geconstateerd zijn.

Overleg en overreding wordt ingezet in de periode dat het conceptrapport opgesteld wordt. De toezichthouder spreekt een termijn met houder af waarbinnen de geconstateerde overtredingen opgelost dienen te zijn. Deze termijn is nooit langer dan 4 weken, zodat de toezichthouder conform de wettelijke termijnen het rapport kan afronden.

De toezichthouder constateert vervolgens in het conceptrapport of de overtreding daadwerkelijk is verholpen door middel van overleg en overreding. Er wordt expliciet vermeld voor welke overtreding(en) overleg en overreding is toegepast, wat de afspraken waren, welke hersteltermijn er was gegeven en of de afspraken wel of niet binnen de gestelde termijn zijn nagekomen.

In het inspectierapport wordt vermeld dat er volgens de toezichthouder verzwarende omstandigheden zijn indien een overtreding na de gegeven hersteltermijn in het kader van overleg en overreding niet is opgelost.

3.5 Toezicht voorschoolse educatie

Gemeenten moeten volgens de gewijzigde Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen toezien op de naleving van de kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie. In alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven waar door de gemeente gesubsidieerde voorschoolse educatie wordt gegeven, beoordeelt de GGD in opdracht van de gemeente of aan de in een AMvB vastgestelde kwaliteitseisen voor voorschoolse educatie wordt voldaan. De GGD gebruikt voor deze inspecties het wettelijke toetsingskader.

4. Handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen

De regio Holland Rijnland, de regio Rijnstreek en de GGD Hollands Midden hebben als uitgangspunt voor het handhavingsbeleid kinderopvang gesteld dat gemeenten, toezichthouder en kinderopvang er bij overtredingen van de kwaliteitseisen zoveel mogelijk in gezamenlijk overleg uit moeten komen. De toezichthouder speelt hierbij een essentiële rol. De regiogemeenten zijn verheugd dat deze aanpak bijgedragen heeft aan het landelijk invoeren van het instrument 'overleg en overreding' tijdens het toezicht.

Deze aanpak heeft tot gevolg dat de kwaliteit van de kinderopvang en het peuterspeelzaalwerk in Katwijk goed op orde is. De constructieve houding van alle partijen leidt ertoe dat handhaving slechts in beperkte mate nodig is.

4.1 Afwegingsmodel handhaving kinderopvang

De VNG heeft een afwegingsmodel handhaving kinderopvang voorgelegd aan gemeenten (zie bijlage 2). Hierin komen zowel kinderdagopvang, buitenschoolse opvang, gastouderbureaus, gastouders en peuterspeelzalen aan bod.

Voor elke opvangsoort is per inspectie-item opgenomen hoe om te gaan met overtredingen van de kinderopvanghouders, welke prioriteit een overtreding moet hebben en wat de geadviseerde handhavingsacties en -instrumenten zijn. Het model is gebaseerd op de modelinspectierapporten van GGD Nederland.

De gemeente neemt in principe het afwegingsmodel handhaving kinderopvang van de VNG over. Handhaving is echter maatwerk en zal in elke situatie apart afgewogen moeten worden. Daarom zal de gemeente waar nodig gemotiveerd afwijken van het model.

4.2 Handhavingsinstrumenten

Indien uit de inspectierapporten van de toezichthouder blijkt dat een kinderopvanghouder niet aan de kwaliteitseisen voldoet, zal de gemeente handhavend optreden. Hiervoor heeft de gemeente verschillende handhavingsinstrumenten of sancties tot haar beschikking. De gemeente kan er ook voor kiezen om eerst een (schriftelijke) waarschuwing te geven aan houders. Dit is formeel geen onderdeel van het handhavingstraject.

De mogelijke gemeentelijke handhavingsinstrumenten en de grondslag daarvoor zijn:

Aanwijzing (door College)	Wko artikel 1.65 en 2.23	Herstellende sanctie
Bestuursdwang	Awb artikel 5:21	Herstellende sanctie
Last onder dwangsom	Awb artikel 5:32	Herstellende sanctie
Bestuurlijke boete	Wko artikel 1.72, 2.27 en 2.28	Bestraffende sanctie
Exploitatieverbod	Wko artikel 1.66 en 2.24	Herstellende sanctie
Uitschrijven uit register	Wko artikel 1.47	Herstellende sanctie

* Wko = Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen

De werking en de inhoud van bovenstaande handhavinginstrumenten bij de kinderopvang worden beschreven in de inleiding van het afwegingsmodel handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen (VNG, 2012). Hieraan zijn ook door de VNG vastgestelde boetebeleidsregels gekoppeld, die zijn uitgewerkt in het afwegingsmodel.

In de Wet kinderopvang is expliciet vermeld dat er geen bestuurlijke boete opgelegd mag worden aan door de gemeente gesubsidieerde peuterspeelzalen. Dit instrument is in deze gevallen niet effectief, omdat de boete indirect weer bij de gemeente als subsidiegever neergelegd wordt.

Escalatiemodel

Het is aanbevolen om altijd eerst een aanwijzing te geven, voordat verdergaande instrumenten ingezet worden. Indien de geconstateerde overtreding zo ernstig is dat de toezichthouder reeds een bevel heeft afgegeven, neemt het bevel meestal de plaats van de aanwijzing in.

Een volgende stap is het opleggen van een last onder dwangsom of bestuursdwang. Indien dit geen gevolgen heeft wordt een exploitatieverbod opgelegd, in principe gecombineerd met uitschrijving uit het register.

Daarnaast kan gesteld worden dat Katwijk over het algemeen kiest voor een herstellende sanctie en niet voor een bestraffende sanctie. Doel van het handhavingbeleid is immers om de kwaliteit te herstellen en niet om voorzieningen voor kinderopvang of peuterspeelzaalwerk te straffen. Daarom zal het instrument "bestuurlijke boete" slechts in beperkte mate ingezet worden.

Hiervan kan gemotiveerd worden afgeweken (bijv. Verklaring Omtrent Gedrag in paragraaf 4.4).

4.3 Uitvoering handhavingbeleid

Handhaving kinderopvang is neergelegd bij de vakinhoudelijke afdeling. Dit is de afdeling Samenleving. Hier wordt ook een eventueel vervolgetraject in gang gezet. De zwaardere gevallen zullen afgehandeld worden in samenspraak met de juristen van de afdeling Bedrijfsvoering, dan wel met de handhavers van de afdeling Veiligheid..

De basis voor de handhaving is het in hoofdstuk 3 beschreven inspectierapport van de toezichthouder. Hierin staat een advies aan de gemeente. De gemeente volgt dit advies in principe op. Daar waar de gemeente voornemens is af te wijken van het advies overlegt de gemeente met de toezichthouder. Indien de zienswijze daar aanleiding toe geeft neemt de gemeente contact op met de houder van de voorziening. Op basis van het advies van de toezichthouder onderneemt de gemeente de volgende actie:

Advies: Niet handhaven

De houder van de voorziening krijgt een schriftelijke bevestiging dat de voorziening volledig aan de kwaliteitseisen van de Wet kinderopvang voldoet.

Advies: Handhaven volgens gemeentelijk handhavingbeleid

De gemeente start een handhavingstraject. Dit betekent dat er in principe een aanwijzing aan de houder van de voorziening gegeven wordt.

In bijzondere omstandigheden kan er gemotiveerd afgeweken worden van deze eerste stap. Bijvoorbeeld de inspectiehistorie, de aard van een overtreding of de zienswijze van een houder kunnen aanleiding zijn om de aanwijzing te vervangen voor een zwaarder instrument of juist voor een lichter instrument: de waarschuwing. Ook wordt meegewogen of het instrument 'overleg en overreding' is ingezet. Is dit het geval, maar heeft dit niet het gewenste resultaat opgeleverd, dan beschouwt de gemeente dit als een verzwarende omstandigheid.

Bij het GGD advies om handhavend op te treden start de gemeente in principe een handhavingstraject met een aanwijzing.

De gemeente houdt zicht op de naleving van de aanwijzing. Dit doet zij door de toezichthouder opdracht te geven tot een nader onderzoek. Dit nader onderzoek wordt uitgevoerd ná de hersteltermijn die een houder gekregen heeft. Deze termijn wordt per overtreding bepaald op basis van de voorgestelde termijnen in het afwegingsmodel handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen. Het nader onderzoek kan eventueel gekoppeld worden aan een reguliere inspectie.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat een overtreding nog niet is verholpen, wordt een vervolgtraject ingezet, waarbij een zwaarder handhavinginstrument ingezet wordt.

Handhaving bij overtreding eisen Verklaring Omtrent Gedrag (VOG)

Het tijdig in bezit hebben van een VOG van een beroepskracht is een aandachtspunt in de regio. Herstellende sancties hebben in het verleden onvoldoende (preventief) effect gehad. De overtreding werd binnen de termijn (of regelmatig al voor constatering) opgelost, maar werd een volgende keer weer begaan. Vandaar dat hier vastgelegd wordt hoe specifiek aan dit punt invulling gegeven wordt.

Bij een eerste constatering van overtreding¹ van de eisen die aan een VOG gesteld zijn, geeft de gemeente (per kindercentrum) een aanwijzing.

Indien binnen een periode van 3 jaar² bij hetzelfde kindercentrum nogmaals een overtreding van de eisen die aan een VOG gesteld zijn geconstateerd wordt, legt de gemeente direct een bestuurlijke boete op. De hoogte hiervan wordt bepaald op basis van het afwegingsmodel handhaving kinderopvang. Het college bepaalt vervolgens of deze hoogte proportioneel is en kan de boete op basis van deze afweging verhogen of verlagen.

Hierbij moet worden opgemerkt dat deze overtreding in Katwijk minder frequent voorkomt dan in andere delen van de regio. Omdat er echter verschillende regionaal en landelijk opererende instellingen actief zijn is het van belang in dit opzicht als regio op dezelfde wijze te handhaven.

Overige overtredingen

Houders zijn verplicht om zich voor het starten van hun voorziening aan te melden bij de gemeente, mee te werken aan het toezicht, gevolg te geven aan de handhaving én om wijzigingen met betrekking tot hun ondernemingen zo spoedig mogelijk door te geven aan de gemeente in verband met het LRKP. Indien dit niet het geval is, kan de gemeente eveneens handhavend optreden. Dit gebeurt in principe door middel van een bestuurlijke boete. Ook hierbij baseert de gemeente zich op het afwegingsmodel handhaving kinderopvang en peuterspeelzalen van de VNG 2012.

Een aandachtspunt op dit onderdeel is het melden van het stopzetten van de registratie. Tijdens de uitvoer van de inspecties is de afgelopen jaren in toenemende mate gebleken dat voorzieningen gesloten waren, zonder dat deze wijzigingen doorgegeven waren aan de gemeente. Dit is een verspilling van tijd en gemeenschappelijke middelen. Gemeenten zullen hierop strak handhaven.

4.4 Bevoegdheid en mandatering uitvoering Wet kinderopvang

Beslissingen over toezicht en handhaving op de kwaliteit van de kinderopvang zijn op basis van de Wet kinderopvang een bevoegdheid van het College.

De beslissingsbevoegdheid is in Katwijk gedeeltelijk gemandateerd, aan het afdelingshoofd van de afdeling maatschappelijke zaken (nu: Samenleving; het mandatenregister wordt momenteel in die zin gewijzigd)/onder mandaat teamleider..

Op basis van deze mandatering ligt de bevoegdheid voor registratie en voor handhaving door middel van een aanwijzing bij de afdeling Samenleving.

Overige handhavinginstrumenten worden ingezet op basis van een collegebesluit.

De mandatering voor de handhavinginstrumenten (inclusief het bevel) is daarmee als volgt:

Bevel	Toezichthouder (GGD HM), evt. verlengd via B&W
Waarschuwing	Hoofd afdeling Samenleving/teamleider
Aanwijzing	Hoofd afdeling Samenleving/teamleider
Bestuursdwang	College van B&W
Last onder dwangsom	College van B&W
Bestuurlijke boete	College van B&W
Exploitatieverbod	College van B&W
Uitschrijven uit register	College van B&W

1) Na vaststelling van het handhavingbeleid kinderopvang 2011.

2) Na de datum waarop de overtreding voor het eerst geconstateerd is

Bijlage 1 Afkortingen / verklarende woordenlijst

Awb	Algemene wet bestuursrecht
Beroepskracht	Persoon van 18 jaar of ouder die bij een kindercentrum werkt en belast is met de verzorging en opvoeding van kinderen
BOiNK	Belangenvereniging Ouders in de Kinderopvang
BSO	Buitenschools opvang Opvang voor kinderen van 4-12 jaar buiten schooltijd. Dit kan onderverdeeld worden in VSO (voorschoolse opvang) en NSO (naschoolse opvang)
Gastouder	Persoon die kinderen tussen 0-12 jaar opvangt bij de kinderen thuis of op het eigen woonadres
GGD-HM	GGD Hollands Midden / zie ook toezichthouder
GOB	Gastouderbureau Een organisatie die gastouderopvang tot stand brengt en begeleidt
GOV	Gastouder(voorziening) / zie ook gastouder
IvhO	Inspectie van het onderwijs Tweedelijns toezichthouder kwaliteit kinderopvang
KDV	Kinderdagverblijf Opvang voor kinderen van 0-4 jaar gedurende de hele dag of een deel daarvan
Kinderopvang	Overkoepelende term Hieronder worden alle mogelijke functies geschaard: kinderdagverblijf, buitenschoolse opvang, gastouderbureau, gastouder en peuterspeelzaal
LRKP	Landelijk Register Kinderopvang en Peuterspeelzalen Een landelijk register waarin alle voorzieningen voor kinderopvang geregistreerd worden die aan de wettelijke eisen voldoen.
PSZ	Peuterspeelzaal Instelling waar kinderen van 2-4 jaar opgevangen worden gedurende maximaal 4 uur per dag met als doel ontwikkelingsstimulering
Toezichthouder	GGD Hollands Midden Bij wet aangewezen als instantie die toezicht houdt op de kwaliteit van de kinderopvang door middel van inspecties op locatie
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie Methode om ontwikkelingsachterstanden bij bepaalde kinderen te voorkomen.
VOG	Verklaring Omtrent Gedrag Verklaring waarin de overheid aangeeft dat er geen feiten bekend zijn op basis waarvan een bepaalde persoon niet in de kinderopvang mag werken
Wko	Wet Kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzaalwerk Wet die onder andere de grondslag is voor de kwaliteitseisen die gesteld worden aan kinderopvang, en voor toezicht en handhaving hierop